

Finat

NR 7/2018. STAN NA DZIEŃ 1 sierpnia 2018 r.

BIULETYN PRAWNY

ZMIANY PRAWNE NA RYNKU FUNDUSZY

BIULETYN PRAWNY

I. Akty prawne dotyczące rynku Funduszy

1. Prawo krajowe

- 1.1. Ustawa z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;
- 1.2. Ustawa z dnia 12 kwietnia 2018 r. o zasadach pozyskiwania informacji o niekaralności osób ubiegających się o zatrudnienie i osób zatrudnionych w podmiotach sektora finansowego.

2. Projekty Ustaw/rozporządzeń

- 2.1. Projekt ustawy z dnia 04 lipca 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych;
- 2.2. Projekt Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 czerwca 2018 r. w sprawie przekazywania informacji o transakcjach oraz formularza identyfikującego instytucję obowiązaną.

3. Komunikaty, wydarzenia i stanowiska organów nadzoru

- 3.1. Analiza FIS z dnia 04 lipca 2018 r. ustawy o zasadach pozyskiwania informacji o niekaralności osób ubiegających się o zatrudnienie i osób zatrudnionych w podmiotach sektora finansowego;
- 3.2. Analiza FIS z dnia 23 lipca 2018 r. dotycząca rozporządzeń wykonawczych do ustawy o Pracowniczych Planach Kapitałowych;
- 3.3. Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 20 czerwca 2018 r. (sygn. akt III CZP 29/17).

II. Obszar zmian

1. Prawo krajowe. Nowe przepisy wchodzące w życie

1.1 Ustawa z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;

Status: Ustawa weszła w życie 13 lipca 2018 r.

Źródło: <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20180000723>

Celem ustawy jest dostosowanie polskiego systemu prawnego do wymogów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę (UE) 2015/849 w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu i zmieniającej dyrektywę 2009/101/WE (COM(2016) 450 final), zwanej dalej „dyrektywą 2015/849”, oraz znowelizowanych zaleceń Financial Action Task Force (FATF), a także zwiększenie efektywności krajowego systemu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu. Adresatami ustawy są przede wszystkim tzw. instytucje obowiązane. Określony w ustawie katalog instytucji obowiązanych uwzględnia regulację dyrektywy 2015/849, w której wskazano kategorie podmiotów zobowiązanych do stosowania przepisów o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.

Do kategorii instytucji obowiązanych ustawodawca zalicza:

- banki, oddziały banków zagranicznych, oddziały instytucji kredytowych, instytucje finansowe;
- spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe, krajowa SKOK;
- instytucje płatnicze, instytucje pieniądza elektronicznego, biura usług płatniczych, agenci rozliczeniowi, firmy inwestycyjne, banki powiernicze;
- spółki prowadzące rynki regulowane, fundusze inwestycyjne, zakłady ubezpieczeń, przedsiębiorcy prowadzący działalność kantorową (w tym usługi wymiany walut przez Internet);
- pośredników nieruchomości;
- w ograniczonym zakresie: notariuszy, adwokatów, radców prawnych, doradców podatkowych;
- przedsiębiorców świadczących usługi w zakresie tworzenia jednostek organizacyjnych, pełnienia funkcji lub umożliwienia pełnienia funkcji członka zarządu spółki, prowadzenia biura wirtualnego;
- przedsiębiorców w zakresie, w jakim przyjmują lub dokonują lub przyjmują płatności w gotówce w wysokości co najmniej 10.000 euro, chociażby w wielu powiązanych transakcjach.

Najistotniejsze zmiany wynikające z nowej ustawy:

- Jawny i dostępny publicznie Centralny Rejestr Beneficjentów Rzeczywistych – obowiązujący od 13 października 2019 r. - Spółki są zobowiązane do zgłaszania informacji o ich beneficjentach rzeczywistych w terminie 7 dni do dnia wpisu w KRS (również aktualizacji danych w KRS) do Rejestru prowadzonego przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych. Dostęp do rejestru będzie jawny i bezpłatny, natomiast dane beneficjentów będą przetwarzane w Rejestrze

bez wiedzy osób, których dotyczą. Podmioty już wpisane do KRS będą miały 6 miesięcy na przekazanie informacji o swoich beneficjentach rzeczywistych od dnia wejścia w życie przepisów dotyczących CRBR.

- Grupy kapitałowe zobowiązane są do przygotowania wewnętrznych procedur AML - Instytucje obowiązkane działające w grupie muszą wprowadzać „procedury grupowe” określające zasady wymiany i ochrony informacji pomiędzy podmiotami w ramach grupy w związku z wykonywaniem obowiązków w zakresie AML.
- PEP już nie tylko zagraniczny - Status osoby zajmującej eksponowane stanowisko polityczne zostanie przyznane już nie tylko osobie mającej miejsce zamieszkania poza terytorium Polski, ale każdej spełniającej wskazane kryteria, bez względu na miejsce zamieszkania. Tym samym jako PEP kwalifikowane będą wszystkie kluczowe osoby w państwie – m.in. Prezydent RP, posłowie, senatorowie, sędziowie, zarządzający przedsiębiorstwami państwowymi oraz dyrektorzy generalni centralnych organów państwowych. Instytucje obowiązkane będą bardziej szczegółowo badały relacje z takimi klientami oraz wykonywane przez nich transakcje.
- Whistleblowing na potrzeby AML - Ustawa przewiduje obowiązek stworzenia procedury anonimowego zgłaszania rzeczywistych lub potencjalnych naruszeń przepisów z zakresu AML przez pracowników lub inne osoby wykonujące czynności na rzecz instytucji obowiązkanej.
- Podwyższenie kar za naruszenie obowiązków - Podwyższone zostały m.in. kary przewidziane za naruszenie obowiązków określonych ustawą z dotychczasowych 750 tys. PLN do maksymalnie 5 mln EUR lub 10% obrotu wykazanego w sprawozdaniu finansowym za ostatni rok obrotowy. Wprowadzone zostały również nowe rodzaje kar administracyjnych, polegające np. na opublikowaniu informacji o naruszeniu przez instytucję obowiązką konkretnych przepisów ustawy AML.

Z dniem wejścia w życie nowej ustawy obecnie obowiązująca ustawa z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu utraci moc.

1.2 Ustawa z dnia 12 kwietnia 2018 r. o zasadach pozyskiwania informacji o niekaralności osób ubiegających się o zatrudnienie i osób zatrudnionych w podmiotach sektora finansowego.

Status: Ustawa weszła w życie 27 czerwca 2018 r.

Źródło: <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20180001130>

Celem ustawy jest wprowadzenie mechanizmu prawnego umożliwiającego, podmiotom świadczącym usługi na rynku finansowym, weryfikację osób zatrudnionych na stanowiskach związanych ze szczególną odpowiedzialnością oraz ubiegających się o zatrudnienie na takich stanowiskach, pod kątem ich karalności za niektóre kategorie przestępstw. Chodzi o badanie niekaralności zatrudnianych lub już zatrudnionych na stanowiskach związanych z: zarządzaniem mieniem podmiotu sektora finansowego lub osób trzecich, dostępem do informacji prawnie chronionych lub z podejmowaniem decyzji obarczonych wysokim ryzykiem utraty mienia tego podmiotu lub osób trzecich bądź wyrządzeniem im innej znacznej szkody. Ustawa przede wszystkim ma służyć ochronie i bezpieczeństwu sektora finansowego, a także bezpieczeństwu klientów.

Podmiot sektora finansowego będzie mógł żądać informacji o niekaralności od osoby ubiegającej się o zatrudnienie albo zatrudnionej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na niektórych stanowiskach w podmiotach sektora finansowego. Pracodawca, będący podmiotem sektora finansowego lub podmiotem świadczącym usługi na rzecz takiego podmiotu ma prawo żądać od osoby ubiegającej się o zatrudnienie albo już pracującej informacji, czy była skazana prawomocnym wyrokiem sądu za wskazane w ustawie przestępstwa.

Zgodnie z ustawą, badanie niekaralności oznacza przyznanie pracodawcy prawa do żądania oświadczenia lub zaświadczenia o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego. Koszty wydania zaświadczenia będzie ponosił pracodawca. Jednocześnie podmiot sektora finansowego będzie mógł żądać od osoby zatrudnionej oświadczenia dotyczącego niekaralności/skazania lub informacji z KRK nie częściej niż raz na 12 miesięcy oraz przy uzgodnionej zmianie stanowiska pracy (jeśli to będzie konieczne), a także w przypadku uzasadnionego podejrzenia, że osoba ta została skazana za takie przestępstwo w trakcie zatrudnienia.

2. Projekty ustaw/rozporządzeń.

2.1 Projekt ustawy z dnia 4 lipca 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych;

Status: Stały Komitet Rady Ministrów – 26 lipca 2018 r.

Źródło: <http://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12308305/katalog/12491784#12491784>

Ministerstwo Finansów przedstawiło kolejny już projekt ustawy o pracowniczych planach kapitałowych. Zgodnie z najnowszą wersją projektu pracodawca nie ma obowiązku tworzenia PPK, gdy oferuje pracownikom Pracownicze Programy Emerytalne, odprowadza składki w wysokości co najmniej 3,5% wynagrodzenia i jeśli do PPE przystąpiło co najmniej 25% osób zatrudnianych w danym podmiocie. Wcześniej warunkiem była partycypacja co najmniej 50% pracowników.

Nowy projekt ustawy ogranicza rolę TFI PFR w kwestii zarządzania PPK. Zgodnie z lipcową wersją, jeśli podmiot zatrudniający nie wybierze w porozumieniu z reprezentacją pracowników instytucji finansowej oferującej PPK, musi wybrać instytucję, która oferuje najbardziej korzystne warunki zarządzania środkami. Wcześniejszy dokument nie zawierał takiego zapisu. Co więcej, gdy pracodawca nie zawrze umowy z daną instytucją w odpowiednim terminie może zawrzeć umowę albo z funduszem zarządzanym przez TFI PFR albo z innym podmiotem w wyznaczonym 30-dniowym terminie. Poprzednia wersja projektu zobowiązywała pracodawców do zawarcia umowy wyłącznie z TFI PFR.

Z nowego projektu ustawy zniknął zapis, który ogranicza grono uprawnionych do opłaty powitalnej wyłącznie do osób, które przystąpiły do PPK do 31 grudnia 2020 r.

Zmianie uległa także wysokość składki dla osób z niższymi wynagrodzeniami. Nowy projekt pozwala pracownikom na zmniejszenie stawki opłacanych składek z 2% do minimalnie 0,5%. Zgodnie z obecnie proponowanymi zapisami mogą to zrobić osoby, których wynagrodzenie osiągnęte z różnych źródeł nie przekracza kwoty odpowiadającej 1,2-krotności minimalnego wynagrodzenia. Wcześniej mowa była o 2 100 zł.

Ponadto ustawodawca planuje, aby ustawa PPK weszła w życie 1 stycznia 2019 r. a jednak nie oznacza to obowiązku utworzenia PPK w tym terminie. Zgodnie z planowanymi przepisami rozpoczęcie stosowania przepisów PPK ma nastąpić stopniowo, rozpoczynając od największych podmiotów zatrudniających powyżej 250 osób – od 1 lipca 2019, a zatrudniających powyżej 50 osób – od 1 stycznia 2020 roku i dalej odpowiednio w interwałach półrocznych. Natomiast PPK w sektorze finansów publicznych mają powstać od 1 stycznia 2021 roku.

2.2 Projekt Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 czerwca 2018 r. w sprawie przekazywania informacji o transakcjach oraz formularza identyfikującego instytucję obowiązaną.

Status: Opiniowanie – 22 czerwca 2018 r.

Źródło: <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12312952/katalog/12517550#12517550>

Projekt rozporządzenia określa sposób sporządzania i przekazywania oraz tryb przekazywania:

- informacji o transakcjach, o których mowa w art. 72 ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (zwanym dalej transakcjami ponad progowymi);
- formularza identyfikującego instytucję obowiązaną (zwanego dalej formularzem identyfikującym).

Do przekazywania informacji i formularzy będą stosowane przygotowane wzory dokumentów elektronicznych. Przekazywane informacje o transakcjach ponad progowych i formularze identyfikujące będą podpisywane kwalifikowanym podpisem elektronicznym pracownika wyznaczonego przez instytucję obowiązaną albo kwalifikowaną pieczęcią elektroniczną instytucji obowiązanej, a także szyfrowane (klucz publiczny na potrzeby szyfrowania oraz opis sposobu szyfrowania będzie udostępniany przez GIIF).

Ponadto będzie wydawane urzędowe poświadczenie odbioru informacji o transakcjach ponad progowych i formularzy identyfikujących za pomocą systemu teleinformatycznego.

Informacje o transakcjach podejrzanych i formularze identyfikujące mają być przekazywane za pośrednictwem

- 1) strony internetowej, której identyfikator URI jest zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej systemu teleinformatycznego;
- 2) oprogramowania interfejsowego udostępnianego na stronie internetowej, której identyfikator URI jest zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej systemu teleinformatycznego;
- 3) oprogramowania interfejsowego instytucji obowiązanej przesyłającej dane umożliwiającego łączność z usługą sieciową systemu teleinformatycznego, której identyfikator URI i opis interfejsu jest zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej systemu teleinformatycznego.

3 Komunikaty, wydarzenia i stanowiska organów nadzoru

3.1 Analiza FIS ustawy o zasadach pozyskiwania informacji o niekaralności osób ubiegających się o zatrudnienie i osób zatrudnionych w podmiotach sektora finansowego;

W dniu 4 lipca 2018 r. na stronie FIS pojawiło się omówienie nowych przepisów dotyczących pozyskiwania informacji o niekaralności osób ubiegających się o zatrudnienie i osób zatrudnionych w podmiotach sektora finansowego.

Źródło: http://fispoland.com/2018/07/04/oswiadczam-ze-bylem-karany-przestepstwa-przeciwko/?utm_source=getresponse&utm_medium=email&utm_campaign=fispoland&utm_content=Zobacz+nowe+publikacje+FIS

3.2 Analiza FIS z dnia 23 lipca 2018 r. dotycząca rozporządzeń wykonawczych do ustawy o Pracowniczych Planach Kapitałowych.

Na Stronie FIS 23 lipca 2018 r. pojawiło się omówienie projektów rozporządzeń wykonawczych do ustawy o PPK.

Źródło: http://fispoland.com/2018/07/23/kryja-rozporzadzenia-wykonawcze-ustawy-o-ppk/?utm_source=getresponse&utm_medium=email&utm_campaign=fispoland&utm_content=Zobacz+nowe+publikacje+FIS

3.3. Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 20 czerwca 2018 r. (sygn. akt III CZP 29/17).

„Oceny, czy postanowienie umowne jest niedozwolone (art. 385[1] § 1 k.c.), dokonuje się według stanu z chwili zawarcia umowy”.

Sąd Najwyższy uchwałę w składzie 7 sędziów z dnia 20 czerwca 2018 r. udzielił odpowiedzi na pytanie Rzecznika Finansowego, potwierdzając, że oceny zgodności postanowienia umownego z dobrymi obyczajami dokonuje się według stanu z daty zawarcia umowy. (sygn. akt III CZP 29/17).

Na stronie Deloitte pojawiło się omówienie wyżej wspomnianej uchwały.

Link do artykułu: <https://www2.deloitte.com/pl/pl/pages/financial-services/articles/newsletter/newsletter-legal-lipiec2018/klauzule-abuzywne-zmora-instytucji-finansowych.html>

Link do uchwały:

http://www.sn.pl/orzecznictwo/SitePages/Najnowsze_orzeczenia.aspx?ItemSID=946-16544171-be1b-4089-b74b-413997467af2&ListName=Zagadnienia_prawne

Kontakt

Jeżeli nie chcą Państwo otrzymywać tego typu korespondencji w przyszłości, prosimy o przekazanie takiej informacji na adres dsm@finat.pl
